

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.500
Letna naročnina L. 3.000
Letna inozemstvo L. 4.000
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

LETO XXIII. - Štev. 49 (1180)

Gorica - četrtek, 16. decembra 1971 - Trst

Posamezna številka L 80

Vatikan in njegova politika Nemirna Hrvaška Glasovalna izjava dr. Štoke

V laicističnih vrstah — od liberalcev do komunistov — se rado obtožuje vatikanske kroge, da se na nedovoljen način vti-kajo v notranje zadeve italijanske države, da prejema Krščanska demokracija navodila iz Vatikana, da si lasti Vatikan v Italiji del oblasti in podobno. Istočasno pa desničarski krogi radi očitajo Vatikanu, da je njegova politika do komunističnih držav brez načel in da pušča tamkajšnje vernike na cedilo.

Zdi se nam pametno, da vzamemo enkrat to tako osporavano vatikansko politiko pod drobnogled in jo brez predsodkov razčlenimo.

PRESEDNIŠKE VOLITVE

Nič nas ne sme čuditi, če se Vatikan zanima za položaj v Italiji bolj kot za druge države. K temu ga navaja zemljepisni položaj vatikanske države pa cela vrsta zgodovinskih, moralnih in verskih razlogov.

Tako vatikanskim krogom ne more biti vseno, kako se rešujejo nekatere zadeve, ki morejo imeti velik odmev v notranjem življenju Italije kakor tudi v mednarodnem svetu. Take zadeve so npr. volitve novega državnega poglavarja, ljudsko glasovanje proti razporoki, nova oblika vlade in podobno.

Brez dvoma je zelo važno, da Italijo predstavlja oseba, ki je sposobna sodelovati pri oblikovanju mednarodnih dogodkov s svojo razgledanostjo, sposobnostjo in moralno uravnovešenostjo. Za Vatikan je zelo pomembno, da uživa Italija, država s katoliškimi izročili, velik ugled v svetu, saj to olajšuje Cerkev njeno duhovno poslanstvo ter podpira njeno prizadevanje za pravico in mir na svetu.

Pravijo, da je pred sedmimi leti ob prejšnjih predsedniških volitvah Vatikan posredoval pri Fanfaniju, naj umakne svojo kandidaturu, pa ne ker bi imel kaj proti njegovi osebi, ampak v strahu, da bi se zaradi Fanfanijske stranke razbila, ker ga mnogi niso hoteli podpreti v njegovi kandidaturi. Sicer pa je prvih šest volitev za novega državnega predsednika spet pokazalo, da Fanfani nekaterim znotraj KD kar ne leži.

Vendar se to pot Vatikan ni hotel opredeliti za nikogar. Bilo je rečeno, da bo Vatikan sprejel brez pridržkov vsakogar, ki bo demokratično izvoljen, naj bo katoličan ali laicist.

ZADEVA REFERENDUMA

Kar se tiče ljudskega glasovanja o razporoki, pa seveda Vatikan ne more ostati neopredeljen in to iz dveh razlogov; 1. ker je njegova dolžnost braniti nerazvezljivost zakona in 2. ker pomeni za Vatikan zakon o razporoki enostransko kršitev konkordata med Sv. sedežem in državo.

Vendar vatikanski krogi iz zakona o razporoki niso naredili kake drame. Ugotovili so le, da je bil konkordat kršen in da je to »rana«, ki je bila zadana temu sporazumu. Ko pa je šlo za podpisno akcijo proti zakonu o razporoki, se je Vatikan vzdržal vsake izjave.

S tem pa ni rečeno, da ne bi bili vatikanski krogi naklonjeni ljudskemu glasovanju. Nasprotno, prepričani so, da bi bilo tako merjenje sil zelo koristno, da bi se enkrat videlo, v koliko dejansko različne stranke predstavljajo volje volivcev, kajti zgodilo bi se, da bi mnogi komunisti zavrgli uradno stališče partije, prenekateri volivci, ki podpirajo drugače Krščansko demokracijo, pa bi se izrekli za razporoko. To bi prisililo vodstva strank, da se v bodoče bolj zanimajo za mnenje baze in ga v parlamentu upoštevajo.

Glede bodoče sestave nove vlade je Vatikan že zdavnaj opustil stališče, da morajo demokristjani imeti vodilno besedo in prevladujoč vpliv. Sv. sedež meni, da je dobra vsaka vlada, ki bo Italijo demokratično upravljala in jo gospodarsko uspešno razvijala.

ODNOS DO KOMUNISTIČNIH REŽIMOV

Glede odnosa Vatikana do držav, kjer so na oblasti komunistični režimi, pa je prišlo v času po Piju XII. res do velikih sprememb. Cerkev teh režimov ne zavrača, temveč išče z njimi stika in z njimi razpravlja.

Seveda ne gre pri tem za odobravanje komunistične ideologije ali za popuščanje od lastnih načel, temveč zgolj za vsaj znošno sožitje katoliške Cerkve v komunističnih državah. Cerkev je namreč spoznala, da s togim stališčem ne bo mogla obvarovati svojih vernikov pred bodočim zapostavljanjem in preganjanjem. Treba je nasprotno storiti vse, da bodo cerkvene skupnosti pod komunističnimi režimi obstale in doživele dobo, ko bodo ti režimi sčasoma postali bolj dostopni za osnovne človečanske pravice.

Za časa fašizma je papež Pij XI. izrekel frazo, ki je šla v zgodovino. Dejal je, da bi bil pripravljen pogajati se tudi s hudim, ko gre za obstoj katoliških organizacij. Zakaj naj bi ta fraza ne veljala tudi za komunizem? Če se je Sv. sedež v preteklosti pogajal s turškimi sultani in mongolskimi kani, zakaj se ne bi danes z marksisti in brezverci?

Ker Vatikan ve, da za odstranitev komunističnih režimov, ki so na oblasti, ne prideta v poštev ne vojna od zunaj ne preobrat od znotraj, mu ostaja ena sama pot: pot sikov in razgovorov, da se na ta način vpliva na notranjo politiko teh držav.

V tako občutljivih in važnih trenutkih, ki jih doživljajo v teh časih Italija, Evropa in ves svet, bi bilo zato nepošteno, če bi Vatikan obtoževali vmešavanja v tuje zadeve, če kaže zanimanje in pozornost za probleme, ki težijo človeštvo. Vatikanu ne gre za dosego oblasti nad drugimi niti za delitev oblasti niti za tekmovanje z državami, temveč edinole, da pomaga človeštvu, poslušajoč se evangeljskega sporočila in gradeč na moralnem in verskem zakladu, ki ga je Kristus Cerkev zaupal v varstvo.

—ej

Jugoslavija doživlja dneve, ki so jih mnogi pričakovali za čas po Titovem odhodu. Komunistična partija Hrvaške se je zamajala v svojih temeljih; njeni vodilni predstavniki so odstopili; začele so deževati obtožbe na njihov račun; študentje protestirajo; prišlo je do zapornih povelj.

Vse to se je zgodilo, ker je do sedanje vodstvo hrvaške partije simpatiziralo s tistimi, ki so se zavzemali za večjo samostojnost hrvaške socialistične republike. Sprva je bila kritika zoper beograjski centralizem naslonjena na gospodarske razloge in kar utemeljena: Hrvaška, ki je z dohodi ki iz turizma in industrije prispevala k jugoslovanskemu gospodarstvu tretjino vseh dohodkov, je nato prejela iz osrednje blagajne komaj desetino.

Nerazpoloženje zaradi tega izkoriščanja je zajelo ne samo meščansko-nacionalistične kroge, temveč

Za deželno TV tudi v slovenščini

V okviru prizadevanj za televizijske odaje tudi v slovenščini, ki so jih načeli razni slovenski politični predstavniki ob podpori osrednjih kulturnih organizacij, beležimo novo pobudo iz vrst samih časnikarjev. Skupščina časnikarjev RAI-TV v Trstu je namreč izglasovala dokument v zvezi z napovedano preureditvijo televizijskih sporedov, v okviru katerih bi morali uresničiti tudi deželne televizijske programe. V tem dokumentu se poudarja potreba, da se vzporedno z deželnimi televizijskimi sporedi v italijanski uresničijo tudi televizijski sporedi v slovenščini.

Stališče skupščine radijskih in televizijskih časnikarjev iz Trsta je nadvse pozitivno, ker gre za stališče sindikalno organizacije, ki združuje italijanske in slovenske časnikarje.

tudi študente in končno še partijsko vodstvo, ki so ga sestavljali prof. dr. Savka Dabčević Kučar, Pero Pirker in Mika Tripalo. Ustanova »Matica Hrvatska« in časopis »Hrvatski tjednik« sta postala glasnik tega novega hrvaškega nacionalizma. Na dan so prišle zahteve, naj ima Hrvaška svojo vojsko, svoj denar, svoje zastopstvo v Organizaciji združenih narodov in svojo centralno banko. Hrvaški jezik so začeli proglašati za različen od srbskega. Vedno pogosteje se je v javnosti pojavljval stari hrvaški grb, na katerem ni bilo zvezde. Ko je dr. Žanko lani opozoril na te pojave, so ga proglasili za unitarista, tj. pristaša beograjskega centralizma in iz vodstva izključili.

V vodstvu hrvaške partije že nekaj časa ni bilo enotnosti. Skupina Dabčević-Pirker-Tripalo je krepko držala skupaj in nasprotovala, da bi se obsodilo nacionalistične pojave. Uradno je hrvaška partija slej ko prej nastopala proti nacionalizmu in narodnostni mržnji (šovinizmu), tajno pa je vsak poseg proti njima v kali zatrla.

OBRAČUNAVANJA IN ČISTKE

Ko je Tito spoznal, da je enotnost Jugoslavije in s tem njegovo življenjsko delo v nevarnosti, je ostro nastopil ter 2. decembra na sestanku v Karadordjevu opozoril na nezdruživo razmerje v hrvaški partiji. Tako je prišlo preteklo nedeljo do seje centralnega komiteja komunistov Hrvaške. Dr. Dabčević Kučar, Pirker, Tripalo in še nekateri drugi so z nekaj samokritike podali ostavko na položaje, nakar se je začela veriga obtoževanj, ki se lahko konča v sodnem postopku zoper omenjene funkcionarje. Najbolj glasna je članica izvršnega komiteja neka Milka Plavnica, do sedaj malo znana, ki je svoj čas odločno zagovarjala dr. Žanka.

Na seji je bilo tudi rečeno, da se je ob brezbriznosti odstopivšega vodstva pripravljala nova protisocialistična stranka, da so bile vodilne osebe tega gibanja povezane z inozemstvom, da se je hotelo izzvati meščansko vojno in odstraniti socialistično zgradbo Jugoslavije. Niti tega gibanja so prodrle celo v vojsko, saj je Tito suspendiral generalnega podpolkovnika (divizijskega generala) Janka Bobatka, dokler se ne ugotovi, koliko je tudi on soodgovoren za sedanj položaj na Hrvaškem.

Izraz novega položaja so tudi številne aretacije, ki so bile opravljene zadnje dni. Tako so zaprli 94 študentov, ki so jih obtožili kršenja javnega reda in protiustavnega delovanja. Med njimi je profesor univerzitetnih študentov Zvonimir Čičak, znan po svojem katoliškem verskem prepričanju. Aretirali so še drugih deset študentov, ki so razpečavali letake, v katerih so branili odstopivše člane dosedanjega partijskega vodstva. Zaprli so tudi časnikarja »Hrvatskega tjednika« Anteja Bušića in sicer pod obtožbo razpihovanja narodnostne mržnje.

Toda študentje ostajajo nepomirljivi. Potem ko so stavkali deset dni na univerzi — bilo jih je 30.000 — sedaj demonstrirajo po svojih študentskih domovih in po ulicah, kjer jih policija preganja in razpršuje. Vsekakor vsi ti dogodki Jugoslaviji ne obetajo mirne bodočnosti.

Ne najdejo izhoda

Volitve novega italijanskega predsednika počasi postajajo zdolgočasna burka. Od 9. decembra naprej se vrstijo glasovanja, ki očitno kažejo, da bo nekdo moral popustiti. Bo to levičarski blok ali demokristjani?

Levičarski blok strnjeno glasuje za socialista De Martina. Podpirajo ga komunisti, socialproletarci in socialisti. Pri prvem glasovanju je kandidat leveice prejel 397 glasov, kasneje do 413. Za navadno večino pa je potrebnih 505 glasov.

Demokristjanski kandidat je Fanfani. Če bi bili vsi člani Krščanske demokracije disciplinirani, bi moral ob glasovanjih prejeti do 420 glasov. Toda nekateri ga v lastnih vrstah ne marajo. Tako je Fanfani dobil v prvih šestih glasovanjih od 368 do 385 glasov.

Socialdemokrati vztrajajo na ponovni izvolitvi Saragata. Trdijo, da Fanfani nima izgledov in da se zato ne splača zgubljati glasov. Liberalci in republikanci bi podprli Fanfanijo, če to storijo socialdemokrati.

Kaj torej storiti? Komunisti so že izjavili, da bodo ostali pri sedanjem bloku, dokler bo Fanfani kandidat demokristjanov. Demokristjani zaenkrat vztrajajo na njem in to iz notranjih razlogov. Bojijo se, da se bo v primeru, da se Fanfani umakne, pojavilo več predsedniških kandidatov v njihovih vrstah, kar bi povzročilo notranjo needinost, česar se pa vodstvo KD najbolj boji. Zato se je od sedmega glasovanja naprej zateklo k novi taktiki: demokristjanski volivci sploh ne

glasujejo. Pri osmem glasovanju se je vzdržalo kar 423 volivcev, kar je za 12 več, kot jih je dobil De Martino.

Demokristjansko vodstvo je hotelo na ta način ostale stranke prisiliti k razgovoru in sporazumu glede osebe novega predsednika. Bo pri tem uspelo, je zaenkrat težko reči. Vsekakor so se demokristjani na 11. glasovanju v sredo 15. t. m. dopoldne spet udeležili volitev. Fanfani je prejel 393 glasov, kar je za pet več kot kdaj koli prej. Kandidat leveice De Martino je dobil 407 glasov, Saragata 56, liberalci Malagodi 48.

Če bi Fanfani pri prihodnjih glasovanjih prešel številko 400, obstaja možnost, da bo izvoljen, ker bi ob podpori socialdemokratov, liberalcev, republikancev in južnotirolskih volivcev z lahkoto dosegel 505 glasov, ki so potrebni za izvolitev. Vse torej zavisi od večje strmenosti v demokristjanskih vrstah. Če bodo nekateri njegovi volivci prenehali s svojim nagajanjem in se podredili smernicam vodstva, bi utegnila imeti Italija novega državnega poglavarja že ta teden.

Döpfner še naprej predsednik

Škofje Zahodne Nemčije so na zadnji škofovski konferenci v Fuldi znova izvolili za svojega predsednika Münchenskega nadškofa kardinala Juliusa Döpfnerja. Ta je že zadnjih šest let vodil konferenco zahodnonemških škofov. Rodil se je leta 1913. Leta 1948 je postal škof v Würzburgu, leta 1958 je bil poslan za škofa v Berlinu, a že leta 1961 prestavljen v München.

Ob izglasovanju proračuna v deželnem svetu, ki je zanj oddala glas tudi Slovenska skupnost, je deželni svetovalec dr. Drago Štoka podal utemeljitev svojega pozitivnega glasu in povedal med drugim sledeče:

Slovenska skupnost v deželnem svetu sicer ni soudeležena na odgovornosti pri upravljanju dežele Furlanija-Juljska Benečija in nima dogovorov s strankami leve sredine kot je to primer v tržaški pokrajini ter v občinah Trst in Devin-Nabrežina, pač pa je vedno zavzeta za to, da podpira korake, posredovanja in pozitivne zakone, ki pridejo na vrsto v deželnem svetu.

Slovenski skupnosti gre predvsem za to, da opozarja na konkretna vprašanja, ki se tičeje slovenske manjšine in še niso došla ustrezne rešitve, ker manjka splošni zaščitveni zakon, čeprav je minilo že 26 let od zaključka zadnje vojne.

Slovenska skupnost izraza priznanje deželnemu odboru, ker je podprl njeno prizadevanje, naj se sprejme zakon, ki bo nadomestil besedo »skupnost s posebnimi interesi« z besedo »slovenska manjšina« in ker je sprejel odposlanstvo Slovencev iz videmske pokrajine in delegacijo slovenske manjšine iz vse dežele. Bilo je prvič, da so bili videmski Slovenci sprejeti od kakšne pomembne pristojne avtoritete. Treba pa se je še naprej boriti proti birokratični praksi, ki ovira pot do polne rešitve problemov slovenske narodne skupnosti.

Slovenska skupnost je tudi zadovoljna nad stališčem, ki sta ga zavzeli demokratična italijanska in slovenska javnost nasproti pojavom prebujajočega se fašizma, ki hoče v naših krajih obnoviti tragične čase izpred tridesetih let, kateri pa se ne smeje več ponoviti.

Tudi je Slovenska skupnost mnenja, da so časi zreli, da pride do državnega zakona glede splošne in konkretne zaščite slovenske manjšine v vseh treh pokrajinah naše dežele. Tudi od srečanja z ministrskim predsednikom Colombom Slovenska skupnost mnogo pričakuje, čeprav se zaveda, da s tem vprašanja slovenske manjšine ne bodo rešena sama po sebi.

Na podlagi vseh omenjenih dejstev se je Slovenska skupnost odločila, da bo glasovala za predloženi deželni proračun in s tem izrazila svojo podporo vsem pozitivnim silam, delu za mir in rodovitno sodelovanje med državnimi mejaši ter da podčrta svojo vero v skorajšnje rešitev vseh višjih vprašanj v deželi Furlanija-Juljska Benečija.

Podaljšanje sklada za Trst

Poslanska zbornica v Rimu je dokončno odobrila zakon, ki podaljšuje poslovanje Sklada za Trst za nadaljnjih deset let. Kot znano gre za poseben sklad, ki ga je pred leti ustanovila vlada za finansiranje javnih del in raznih drugih pobud javnega interesa. Vsako leto razpolaga Sklad s skoro 10 milijardami lir, kar zneso v desetih letih skoro 100 milijard lir.

Sklad za Trst upravlja vladni komisar ob sodelovanju s posebnim odborom, v katerem so predstavniki največjih javnih ustanov (tržaška občina in pokrajina) ter pet deželnih svetovalcev (med temi tudi svetovalec Slovenske skupnosti).

Kriza socialne ustanove v Čilu

Leta 1966 so na pobudo takratnega demokristjanskega predsednika E. Freia ustanovili v Čilu inštitut za socialne študije Ildes. Ustanovo so vodili jezuiti, vzdrževala pa jo je dobrodela akcija nemških katoličanov za Latinsko Ameriko Adveniat. Sedaj so se profesorji z vodstvom vred razdelili v dve skupini, ki se medsebojno obtožujeta stranpotov. Ena zagovarja »teologijo osvoboditve«, druga pa očita prvi, da je zašla iz dušnega pastirstva v politiko.

Revija cerkvenih zborov v Trstu

Mimo vsakega strokovnega ocenjevanja zadnje revije cerkvenih pevskih zborov v Kulturnem domu bo morda koristno slišati mnenje preprostega poslušalca o tem važnem zamejskem kulturnem dogodku.

Predno spregovorim o zborih, moram izraziti svoje iskreno priznanje Zvezi cerkvenih pevskih zborov v Trstu za njeno učinkovito organizacijo letošnje revije.

In kaj naj rečem o zborih? Vsi so mi bili všeč. Vsak je imel nekaj svojega, kar me je navdušilo.

Pri rojanskem zboru mi je najbolj ugajal simpatični pevovodja in pa čudovito izvajanje pianissima.

Boršt me je navdušil s svojo programatično domovinsko himno. Prijetno me je presenetilo tudi složno sodelovanje starih pevcev z mlajšimi. To je gotovo tudi velik uspeh zborovodje.

Oba moška zbora: »Fantje izpod Grmade« in goriški »Mirko Filej« sta nas vse navdušila ob lepem pogledu na toliko mož in fantov skupaj. Posebno na Goriškem — hvala Bogu — res ne manjka slovenskih pevcev.

Ukvanji so nam bili takoj simpatični že s samim svojim veselim prihodom in, seveda, s krasnimi narodnimi nošami. Ženski glasovi so bili čudovito zvočni in sproščeni. Sploh so moški dali vso prednost damam. To je sicer viteško, a drugič bi si želeli slišati tudi krepke moške glasove.

Škedenjske mladenke so bile zelo prijetne v svojih ljubkih krojih in s svojimi preprostimi melodijami. Sicer je pa tretja pesem »Domovina, mili kraj« vžgala naša srca kot še nobena druga. Bog daj, da bi njena vsebina veljala kot naš življenjski program ne samo tem nadebudnim dekletom, ampak vsakemu slovenskemu človeku doma in po svetu, predvsem pa nam v zamejstvu, kjer nas hočejo sladko uspatvati in zahrbitno asimilirati!

Openski zbor je imel to edinstveno prednost, da je med dvema veselima pesmima mogel dati krstno izvedbo oni lepi žalostinki »Zinski večer«. Ko čestitamo avtorju, Stanetu Maliču, ga prosimo, naj bi še veliko tudi veselih in optimističnih melodij napisal za naše zборе. Sijajni so bili openski soprani, čeprav smo pogrešali mlajših grl, ki jih gotovo ne manjka na Opčinah.

Katinara nas je zelo prijetno presenetila s svojimi slikovitimi narodnimi nošami. In koliko mladine imajo! Se vidi, da je njihov župnik navdušen pevec; saj je pa tudi res odličan solist.

Bazoviški zbor je bil menda najmanjši, a zame najbolj simpatičen. Tudi pri njih je verjetno duša prav župnik, ki je lepo in požrtvovalno pel tenor s svojimi župljani. To je poleg škedenjskega kaplana že tretji duhovnik, ki je na tej reviji nastopal. Bog jih ohranja tudi pri tem kulturnem delu. Bazovci pa imajo srečo tudi s svojim zborovodjem, ki je zame eden najboljših. Ob njihovi pesmi »Vse mine« sem Boga prosil, naj ne bi mrzla zima sebičnosti pomorila slovenske melodije na Krasu!

Ceprav se ne razumem bogve kaj na petje, menim, da je najvišjo umetniško višino izvajanja pokazal zbor Janka Bana. Njihova tretja pesem se mi je zdela sploh najlepša na tem večeru. Skoda, da je zbor svojo umetnost posvetil pretežno neslovenski pesmi! Naši ljudje si namreč ravno slovenskih melodij želijo. Nekateri sem slišal izražati tudi željo, naj bi drugič ena od treh pesmi bila cerkvena; vsaj pri nekaterih zborih.

Mešani zbor Sv. Ivana je bil izvrstno discipliniran, prijetno zvočen in je imel sorazmerje glasov lepo uravnovane. Zato je res dostojno lahko zaključil letošnjo revijo cerkvenih zborov.

Ko na koncu iskreno čestitam vsem zborom in vsakemu posebej, ne smem pozabiti na naše zborovodje. Ti so zame sploh poglavje zase. Zaslужili bi trajen spomenik svoji vztrajnosti in idealnosti. Koliko človeške topline in drugih visokih krepostih morajo imeti, da lahko dosežejo tako lepe uspehe od svojih pevcev! Če danes občudujemo starejše, tako zaslužne zborovodje, nas pa istočasno navdaja veselo upanje ob pogledu na mlajše moči. Bog jih ohranja, ene in druge!

Končno še besedo o občinstvu. Bilo je zelo številno. Ze precej pred časom so zasedli skoraj vse prostore, pozneje je pa sploh moralo veliko ljudi stati ob strani. Vsi smo bili izredno zadovoljni, kar smo dokazali s hvaležnimi aplavzi po vsaki pesmi. Vse to naj pomeni iskrena zahvala zborom in vzpodbuda organizatorjem oz. ZCPZ!

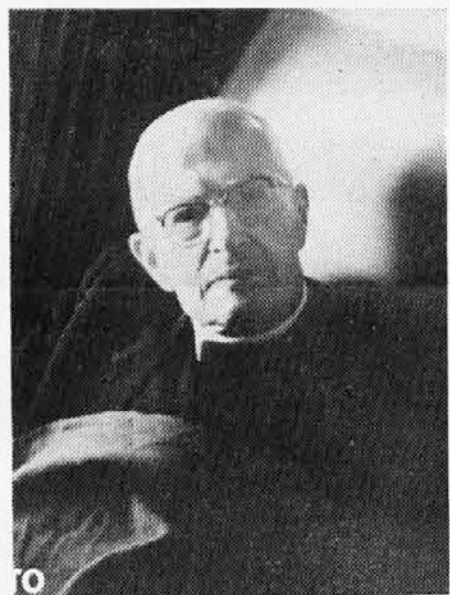
Naj za zaključek omenimo še besede predsednika Zveze cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem dr. Zorka Hareja, ki je med drugim dejal:

Kakor pretekle, začenjam tudi našo letošnjo zborovsko revijo s strahom, kako se bo odvijala, ali bo v celoti in v delih zaživela, ker vem, kako je pevsko področje občutljivo in krhko, odvisno od mnogih dejavnikov, o katerih do zdaj nismo vedeli, koliko in kako bodo vplivali na potek revije. A začenjam tudi z zadovoljstvom, ker je revija korak naprej v prizadevanjih Zveze, ker je pogumen korak tudi za nastopajoče zbere, ki se morajo za tak nastop pripravljati z večjo vneto, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo; ker imamo tak nastop — v pripravi in v zaključku —, za injekcijo v zborovo telo in je njeno delovanje potem čutiti vse leto. Kljub težavam skušamo revijo vsako leto obnoviti, ker vidimo v njej učinkovit pomoček pri reševanju usode zborov: da ostanejo že obstoječi, novi nastanejo, da se utrdi naša glasbeno-pevska kultura kot važen in tehnen dejavnik pri oblikovanju osebnosti našega človeka, kot posameznika in družbenega člana. V tem okviru ne gre niti za ne vem kake umetniške dosežke, ki so, kakor sem rekel v začetku, labilne in ranljive narave; gre za neki konkreten, širok pojav, z odmevom v posamezniku in v okolju, kamor posameznik spada.

Naj se ob koncu tega kratkega uvoda zahvalim še zborom in njihovim pevovodjem, ki so s svojo udeležbo omogočili današnjo revijo. Spoštovani poslušalci naj jo blagohotno sprejmejo in s svojo navzočnostjo opogumijo zlasti tiste, ki danes prvič nastopajo.

Samo Goslar

Umrl je apostol dobrega tiska

V starosti 87 let je umrl v Rimu dne 26. novembra duhovnik Giacomo Alberone, ustanovitelj redovne družbe pavlinec in apostol. Bil je tudi početni splošno znane in najbolj razširjene italijanske revije »Famiglia Cristiana«. Letos obhaja ta revija štirideset let svojega izhajanja. Leta 1931, ob ustanovitvi, ko naj bi izšla prva številka, so sodelavci Alberonija opozarjali, da je zelo tvegano začeti v Italiji s katoliško revijo. Alberoni pa je vztrajal. »Našli bomo prostor tudi za naš katoliški časopis. Nič ni nemogočega za tistega, ki hoče. Učite se od preprostih ljudi. Ti morajo delati, če hočejo živeti. Vsak naj dela, kolikor zmora, a naj dela. Naše knjige in revije imajo ljudsko poslanstvo. Kdor ne dela z lastnimi rokami, ta ljudstva ne pozna. Časnikar, ki nič ne ve o tiskarskem delu, ni dober časnikar. Vse vam mora biti znano: pisati, zlagati, paginirati, tiskati in odpošiljati.«

Ob izidu prve številke revije »Famiglia Cristiana«, je dejal: »Krstništvo mora dobiti časnikarski značaj, dostopno mora biti vsem. Katoliški časopis se mora bralcu predstaviti na tak način, da se bo med vsemi ostalimi prav zanj odločil. Govoriti bo moral razumu, srcu in volji, a obenem ne bo smel pozabiti na glavno nalogo, ki je dvigati duha k Bogu. Čisto razumljivo, da bo moral razpravljati o politiki, o vodilnih osebnostih našega časa, o športu, znanosti, poeziji in umetnosti, sploh o vsem, kar zanima ljudstvo. Gorje, če časopis postane dolgočasen in omejen samo na eno stvarino. Tudi to je važno, da odgovorite na prav vsa vprašanja vaših bralcev. Bralci so kot otroci, ki bi radi vedno kaj novega zvedeli.«

Alberone je bil mož, ki je dobro poznal vse probleme, tudi finančne, zato je večkrat ponavljal: »Pazite tudi na finančno stanje časopisa. Njegov obstoj je v veliki meri odvisen od uprave. Uporabite vsa sredstva, da ne zaidete v dolgeve. Ti bi pomenili za časopis smrtne nevarnost.«

Don Alberone je bil apostol modernega

Vprašujete Odgovarjamo

Zakaj knezoškof?

S prijateljem sva razpravljala o tem, kako so nekaj škofov nosili naslov knezoškof ali knezonadškof. Goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej je bil tudi knezonadškof. Ali je njegovo ime Borgia od tega knezjeva naslova?

Student iz Ljubljane

Cerkev časti več svetnikov z imenom Frančišek. Da te svetnike ločimo, jim pristavljamo ali rodbinski priimek ali krajevno oznako, npr.: sv. Frančišek Asiški, Saleški, Ksaverij, Pavelski, Regis, sv. Frančišek Caracciolo, sv. Frančišek Borgia. Ta slednji se je rodil v mestu Gandia na Španskem iz plemiške katalonske rodbine Borgia. Vstopil je v Družbo Jezusovo in postal tretji družbin general. Umrl je v Rimu leta 1572.

Pri krstu bodočega nadškofa Sedeja so starši dali otroku ime po sv. Frančišku Borgia. Zato se je nadškof redno podpisoval: nadškof Frančišek Borgia.

Goriški nadškofje so neposredni nasledniki oglejskih patriarhov, ki so bili hkrati cerkveni in svetni knezi rimsko-nemškega cesarstva. Ko je cesarica Marija Terezija ustanovila goriško nadškofijo, je z dekretom 7. maja 1766 odlikovala prvega goriškega nadškofa Karla Attensa z naslovom »knez sv. rimskega cesarstva« ter določila, naj ta naslov nosijo vsi njegovi nasledniki. Od tega časa so se goriški vladiki nazivali »knezonadškofje«. Nadškof Ambrosi je l. 1952 odložil naslov »knez«. Od tedaj se govori le še o »goriških nadškofih«.

Časa. »Kakor z mrzlično naglico napreduje zlo v svetu, z istim ritmom mora napredovati tudi dobro. Poplavi slabih knjig, filmov, plošč, radijskih in televizijskih oddaj moramo v isti meri postaviti nasproti dobre. Zlo moramo premagati z dobrim.«

Bil je predhodnik novih časov in je že davno poslal svoje duhovnike kot delavce v tiskarne. »Tiskarne so danes nove cerkve in tiskarski stroji njih oltarji.«

Po vsem svetu se je danes uveljavil njegov duh. Redovniki in redovnice sv. Pavla so prekrasili svet. On je pa vedno ostal v ozadju, nepoznan od širše javnosti, kakor pšenično zrno, ki obrodi le takrat, ko pade v zemljo. Šele njegova smrt je odkrila premnoga njegova dobra dela.

Dr. M. Držečnik — 25 let škof

15. decembra letos je minilo 25 let, ko je bil posvečen v škofa dr. Maksimilijan Držečnik. Najprej je bil pomožni škof, po smrti dr. Jožefa Tomažiča pa je l. marca 1949 postal apostolski administrator mariborske škofije. Za rednega škofa je bil imenovan 15. junija 1960 ter bil umeščen 29. septembra istega leta.

Visoki jubilarant se je rodil 5. oktobra 1903 v Ribnici na Pohorju. Bogoslovne študije je končal v Rimu, kjer je bil 30. okt. 1932 posvečen v duhovnika. Pred izbruhom zadnje vojne je bil docent za krščansko filozofijo na bogoslovnem učilišču v Mariboru. 21. aprila 1941 ga je Gestapo aretirala in odpeljala v mariborsko meljsko vojašnico. Kasneje je bil izgnan na Hrvaško, kjer je bil med vojno do 22. novembra 1945 duhovni pomočnik na Visokem. Nato se je vrnil v Slovenijo, kjer ga je naslednje leto 15. septembra doletelo imenovanje za naslovnega škofa dobriškega.

Uničevalno delo ognja v Italiji

Glavno ravnateljstvo za gozdove in gorsko gospodarstvo ministrstva za kmetijstvo in gozdove je objavilo prvi uradni obračun o letošnjih dosedanjih požarih: od januarja do septembra so požari uničili 75.000 hektarjev gozdov ali grmičevja. Svoj davek so plačale vse dežele. Od omenjenih 75.000 ha jih je bilo poškodovanih ali uničenih več kot 57.000 samo v mesecih juliju in avgustu. S tem je bilo prekoračeno poprečje zadnjega desetletja, ki je znašalo 31.000 požarov letno na 35.000 ha.

Največ škode je utrpela Toskana s skoraj 24.000 požarih hektarjev v prvih devetih mesecih letos. Podatki za september so samo začasni. Toskani sledi Sardinija (12.000 ha), nato Sicilija (5.617), Puglia (4.705) in Kalabrija (4.473). Naša dežela je pri manj prizadetih z divjanjem požarov. Ogenj je uničil 626 ha površine. Najmanj je bila prizadeta od požarov Dolina Aosta. Tam je bilo prizadetih le 24 ha gozdov.

BESEDE ŽIVLJENJA

EMANUEL — BOG Z NAMI

»Glej, devica bo spočela in rodila sina, ki ga bo imenovala Emanuel, kar pomeni: Z nami Gospod« (Iz 7, 14). Koliko globinskega bogastva je v tem imenu: Emanuel, Bog z nami!

1. Bog je bil sicer vedno »z nami«; saj pravi sveti Pavel, da v njem živimo, se gibljemo in smo, toda po Jezusu Kristusu nam je postal Bog še veliko bližji.

2. Kristus, učlovečeni Bog je tako zelo »z nami«, da je kot človek postal eden izmed nas. Kakšna čast za človeka in kakšna dobrota od strani Boga!

3. Bog je z NAMI, ne samo z MENOJ! To pomeni, da sem v nekem smislu toliko združen z Bogom, kolikor sem združen z drugimi v skupnosti. To pa zahteva od mene veliko požrtvovalnosti in nesebičnosti do bratov in sester.

4. Z drugimi živim v družinski skupnosti, v cerkveni skupnosti, v narodni skupnosti. Značajnost v zvestobi tem trem skupnostim me šele napravi koristnega člana občeloške skupnosti. Šele tedaj bo Bog res z nami vsemi.

K. I.

Gradiščanska - Štajerska - Koroška

(Opazke ob robu cest)

Od štirih »Burgov«, ki so včasih sestavljali Gradiščansko, smo si sklenili ogledati le enega, ki pa ne leži na Ogrskem, temveč na Slovaškem. Nemci mu še vedno rečejo Pressburg, Madžari Pozsony, Hrvatje Požun, mi pa z brati Slovaki Bratislava.

Ubrali smo pot po cesti št. 9, ki pelje tudi na dunajsko letališče. Pokrajina je odprta, sama ravnina, na njej pšenična polja, ob cesti topoli. Zdi se, da smo kje na Madžarskem, ne pa v Avstriji.

Malo pred Bratislavo je češkoslovaška meja. Od zapornice na meji se bratislavski grad lepo vidi; staro mesto je skrito, nova predmestja s tistimi grdimi stanovanjskimi bloki pa izvirajo že na daleč. V gradu so nekaj časa prebivali tudi ogrski kralji. Cesarica Marija Terezija se je v njem predstavila madžarskim plemičem z otrokom prestolonaslednikom (kasnejšim cesarjem Jožefom II.) v naročju in jih znala zase tako navdušiti, da so prisegli zvestobo Habsburžanom.

Okoli Nečiderskega jezera, ki mu Avstrijci rečejo Neustedlersee in je edino puščavsko jezero v Evropi, ležijo znameniti gradiščanski vinogradi s svojimi še bolj znamenitimi napol v zemljo potisnjenimi vinskiimi kletmi, ki vino poleti branijo pred vročino, pozimi pa pred mrazom. Posebnost vasi okrog jezera so belo-črne štoklje, ki gnezdiijo največ na hišnih dimnikih, dosti pa jih je tudi na vboklinah zvonikov in na vrhu odlomljenih drevesnih debel.

Blizu jezera je kraj Smarjeta (St. Margrethen), ki je zadnja leta zaslovel po svojih pasijonskih igrah, katere vsako peto leto igrajo v bližnjem nekdanjem rimskem kamnolomu. Premnoge stavbe na Dunaju so zidane s kamnom od tod. Srečali smo se z župnikom iz Smarjete in ker je prebivalstvo hrvaško, smo ga vprašali, v kakšnem jeziku je služba božja v cerkvi. Pa je s tako naglico odgovoril, da samo v nemškem, da nam je kar sapa zaprlo. Ali je res prav katoliška Cerkev v Evropi poklicana, da raznaroduje, smo se vprašali. Kako žalostne občutke ima človek ob tem spoznanju. Beneška Slovenija, Koroška, Slovenci v Porabju, Hrvatje na Gradiščanskem, povsod isti pojav.

Samo nekaj kilometrov zapadno od Smarjete je glavno mesto Gradiščanske Železno (Eisenstadt). Njegova krona je grad grofa Eszterhazija. Ta grof je bil glavni podpornik skladatelja Jožefa Haydna. V razkošni grajski dvorani so okrog leta 1800 predvajali Haydnove mogočne skladbe. Današnji popotnik pa se raje zateče v grajsko klet. Na lesenih klopek se odpočije in žejo kar ob vznožju velikankega sode pogasi.

Nekdanja mestna župna cerkev sv. Martina je sedaj stolnica. Škof Laszlo vsaj razume, če ne govori vse tri gradiščanske jezike: hrvaško, nemško in madžarsko. Biser mesta je majhna cerkev, kjer je pokopan Haydn. Bil je človek velike vere.

Zadeva treh jezuitov

Pred časom so se trije jezuiti, ki poučujejo na Gregorijanski univerzi v Rimu, izrekli za razporoko v Italiji. Zadnje čase se se razširile govorice, da letos ne bodo smeli več poučevati. Vendar je stvarnost drugačna. Francoski p. Pin je iz osebnih razlogov zapustil jezuitsko družbo, toda dobil mesto profesorja za sociologijo na jezuitski univerzi Fordham v New Yorku. Španski p. Diaz Alegria in italijanski p. Tufari pa sta z novim šolskim letom spet začela s poukom na Gregorijanski univerzi.

Na Gradiščanskem, ki na jugu meji tudi na slovensko Prekmurje, je nekaj slovenskih krajev. Tudi mi naj bi se bili udeležili mednarodnega srečanja v Modinčih, na katerem je Slovence zastopal prof. Vilko Novak. A smo prišli prepozno.

J. Dj.

Jesenske lučke

VII.

Steverjan se gospodarsko dviga. Marsikje vidiš, da zidajo nove hiše in obnavljajo stare. Steverjanski griči, ki jim je še do pred nekaj leti grozilo, da se bodo izpraznili, se krasijo z novimi ličnimi zgradbami. Nove družine, ki so se prej skoraj vse selile v mesto ali v njegovo okolico, sedaj povečini ostajajo doma. To je vesel in upanja poln pojav.

Podlaga za to novo rast Steverjana so številne pridobitve v zadnjih letih. Sem spadajo novi vodovod, ki napaja sedaj vedno žejne Steverjance, njih živino in njih vrtove. Ojačena je javna razsvetljava, zlasti pa so velikega pomena nove asfaltirane ceste. Vse glavne ceste so namreč v občini že pokrili z novim asfaltom. Manjka le še cesta od Bukovja proti Jazbinam, ki bi pa morala tudi kmalu priti na vrsto, če smemo verjeti napovedim pokrajinskega podpredsednika Waltritscha. Tudi do posameznih hiš in zaselkov so na podlagi raznih deželnih in državnih zakonov speljali električno luč in izboljšali poti. Vse to seveda ni prišlo samo od sebe. Občinska uprava z županom Klanjščkom na čelu ima pri tem največje zasluge, ker se je znala zavzeti za potrebe občine in pokazala pri tem tudi dokaj poguma, ker se ni usirala dolgov in posojil.

Pri vsem tem pa v Steverjanu nekaj ni v redu. V domači politiki nekaj škripa. To se pojavlja ob vsakem važnejšem sklepu občinskega odbora. Tako je bilo tudi zadnjič, ko je šlo za odobritev proračuna za leto 1972 in za razpis natečaja za novega občinskega uradnika. Ne mislimo pri tem na opozicijo, saj je njena naloga, da kontrolira delo večine in da torej tudi kritizira, kadar je to potrebno; pač pa mislimo na demokratično večino, ki je izšla iz zadnjih volitev in ki vodi občino.

V tej večini ni pravega soglasja. Ne gre za običajno trenja ob različnih pogledih na reševanje občinskih zadev, kar je naravno pri svobodnih ljudeh. Saj je pri stvarnih zadevah smeraj možnih več rešitev in vsak sme zagovarjati tisto, ki se mu zdi boljša. Tako se dela povsod med odraslimi ljudmi. Kar čudi v Steverjanu, je dejstvo, da je med večino ta ali oni, ki sistematično nasprotuje delu svoje skupine. To se pravi, da načrtno kritizira večino na listi katere je bil izvoljen.

Ob takih primerih demokracija začne škripati, ker ne moreš ob vsaki priložnosti glasovati zoper svoje kolege v odboru ali se glasovanja vzdržati. To pomeni, da si na strani opozicije. V takem primeru je tvoja demokratična dolžnost, da odstopiš, ker se pač z večino ne strinjaš in nočeš nositi odgovornosti za njeno delo. To je pošteno in možno. Sicer žagaš vejo, na kateri sam sediš.

Tako vsaj pojmuje demokracijo v zapadnem svetu, katerega del je tudi italijanska demokracija. Kajti nositi politično odgovornost pomeni, služiti skupnosti, ki te je izvolila. To pa je mogoče doseči le, ali v skupnem delu z večino ali v skupnem nastopu z opozicijo. Tretje izbire ni.

(r+r)

Komu koristi nered na šoli?

Zelo neradi pišemo o neugodnih stvareh na slovenski šoli, ker vemo, da je tako pisanje zmeraj dvorezen meč, ki na eni strani morda kaj koristi, na drugi pa gotovo škoduje. Zato nismo do sedaj hoteli ničesar poročati o razmerah, ki so nastale na slovenski trgovski šoli v Gorici, v upanju, da se težave na miren način rešijo. Toda razmere so prišle tako daleč, da čutimo dolžnost zaradi resnice osvetliti celotno zadevo.

Slovenska trgovska šola v Gorici je razmeroma mlad zavod, saj obstaja šele štiri leta. Ima tri razrede in jo letos obiskuje okrog 40 dijakov in dijakinj. Solo vodi že tri leta prof. Rožica Simsič-Lojkova, ki je istočasno ravnateljica na slovenski enotni srednji šoli.

Od vsega začetka, to je štiri leta, je za kateheta na trgovski šoli g. Marijan Komjanc. Tudi letos je dobil imenovanje kot prejšnja leta. Toda ko so konec meseca novembra dobili na šoli stalni urnik, so se stvari začele zamotavati. Pri sestavljanju urnika so namreč dodelili g. katehetu dve uri pouka ob petkih v popoldanskih urah, kajti na šoli imajo dva dni v tednu pouk tudi popoldne. Tako je imel g. katehet enkrat na teden pouk dopoldne in enkrat na teden popoldne. Toda g. katehet ni hotel sprejeti pouka popoldne in je ravnateljici pisмено javil, da pouka popoldne ne sprejme. Kot razlog je navedel, da smatra verouk kot zelo važen predmet za vzgojo in oblikovanje osebnosti mladih ljudi. Zaradi tega, da se čuti zastavljenega ob tako slabo izbranih urah za verouk.

Po prvi odsotnosti ga je ravnateljica s pismom opozorila, naj prevzame pouk, kakor določeno na urniku, kajti profesor ne sme neopravičeno izostati od pouka. Kljub temu g. katehet tudi naslednji petek ni prišel učiti in se ni opravičil. Zato mu je ravnateljica, potem ko je obvestila škofijski katehetski urad in šolsko skrbništvo, odzvela imenovanje. Tako pravico ima ravnatelj po zakonu glede profesorjev, ki jih on imenuje. Kateheta na srednjih šolah pa imenuje ravnatelj na predlog škofije. V dekretu o imenovanju je tudi rečeno, da sme ravnatelj odvzeti imenovanje v katerem koli trenutku iz razlogov, ki jih zakrvi profesor. Neopravičena odsotnost na šoli je eden takih razlogov. Ravnateljica Rožica Simsič-Lojkova je ravnala torej v soglasju z zakoni, ker se je k svojim dolžnostim zatekla šele po drugem prekršku, ko je katehet pokazal, da misli vztrajati pri svoji zahtevi in potem ko je o zadevi govorila na katehetskem uradu in na šolskem skrbništvu.

Ko je v petek 3. decembra pred popoldanskim poukom prišla novica o preklicu imenovanja na šolo, so dijaki takoj začeli stavkati. Ali ni taka soglasna in takojšnja stavka znamenje, da so bili dijaki na to že pripravljeni?

Od tedaj naprej so se na šoli in ob šoli začele homatije, ki jim ni še konca. »Primorski dnevnik« je za naslednji dan pisal o stavki dijakov in o odpustu g. kateheta iz službe. Toda že iz prvega članka v tem časopisu je bilo razvidno, da ne gre za kateheta in za solidarnost z njim, temveč za boj zoper ravnateljico. Piše namreč: »S stavko dijakov se seveda odpira cela vrsta neresenih vprašanj na tej strokovni šoli, med katerimi je vprašanje imenovanja samostojnega ravnateljstva...«

To je prišlo še bolj vidno do izraza v naslednjih člankih, ki jih je isti list posvetil tej zadevi, zlasti 8. in 9. decembra. Da gre za ravnateljico in ne za kateheta,

je razvidno tudi iz poročanja ljubljanskega »Dela«, ki na kratko poroča o odpustu kateheta in poudarja, da mora šola dobiti lastno ravnateljstvo. Iz vsega dosedanjega poteka dogodkov torej jasno izstopa, da je odpoved službe katehetu g. Komjancu le pretveza za gonjo zoper ravnateljico in je g. Komjanc le figura, ki ga na svoji šahovnici sukajo nekateri znani elementi v Gorici v boju za »oblast« na trgovski šoli. Ne vemo, ali se g. Komjanc te igre zaveda ali ne; med slovenskimi ljudmi v Gorici je pa to javna tajnost.

Te »skrite sile« so v svoj boj zapletle najprej dijake, ki so brez pomisleka šli v dobro pripravljeno stavko. Nato starše dijakov po deželi, ki so podpisovali neko izjavo v prilog g. kateheta in niso vedeli, kaj se zadal skriva. Nato profesorski zbor, ki je prav tako podpisal neko izjavo solidarnosti z g. katehetom. Posebno pa je nasledel izvršni odbor Sveta staršev, ki je na šolsko skrbništvo poslal posebno spomenico, v kateri se zavzema za odstavljeno kateheta in poudarja važnost verouka za vzgojo dijakov. Spomenico so poslali v vednost tudi nadškofu in slovenskim časopisom, tako tudi Katoliškemu glasu.

V spomenici je marsikaj lepega, toda naslovljena je na napačen naslov, namreč na šolskega skrbnika, češ naj on spremeni urnik g. katehetu in naj on prekliche odpoved, kakor bi ne vedeli, da šolski skrbnik ni pristojen v zadevah urnika na šolah in ne pri imenovanju katehetov na

V svetoivanskem Marijinem domu v Trstu bodo tržaški skavti igrali v nedeljo 19. decembra ob 17. uri moderno igro

VSAK ČLOVEK JE MOJ BRAT

srednjih šolah. Namesto tega bi bilo prav, da bi omenjeni odbor vso zadevo obravnaval z ravnateljico, kot se spodobi med poštenimi ljudmi ter naj bi bil posrednik med njo in katehetom. Toda nič takega, temveč samo zagovarjanje kateheta in tožba čez ravnateljico. Ali se na ta način poravnava spori?

Iz vsega poteka te nesmiselne pravde bi mogli povleči naslednje zaključke: Odpustitev iz službe g. kateheta je bila le povod za boj zoper ravnateljico, ki je določenim ljudem trn v peti. Zahteva po samostojnem ravnateljstvu je le prikrita želja, da bi šola prišla v roke takemu ravnatelju, ki bi bil sprejemljivi za slovenske levičarske kroge. »Absolutistična avtoritarnost«, katero očita ravnateljici, je predvsem v tem, da se ga. Simsič-Lojkova ne pusti instrumentalizirati določeni skupini politikov in profesorjev. Gre torej, po vsem videzu, za izrazito politično mahinacijo in ne za ureditev določenih šolskih zadev.

Višek drznosti je pa v tem, da so v ta namen izrabili osebo kateheta in poučevanje verouka na šoli. Računali so najbrž, da jih javnost ne bo spoznala. Toda to taktiko naših komunistov in socialistov poznamo že 30 let. Zato vemo tudi to pot, kam pes taco moli in komu naj bi koristila vsa ta nesmiselna pravda okrog kateheta in nered na šoli.

Zato pričakujemo od pristojnih oblasti, da obvarujejo naše šole, da ne postanejo orodje političnih spekulacij. Želimo, da se dijaki na slovenskih šolah v Italiji učijo in vzgajajo v slovenskem in demokratičnem duhu in ne v partijskem vzdušju.

J. JK. (11)

V KRALJESTVU SV. ŠTEFANA

Ko sem most prekoračil, sem že bil v bližini madžarskega parlamenta. Stavbo, ki je zgrajena v novogotskem slogu, so gradili 17 let (1885-1902). Dolga je 268 m, široka 119, njegova kupola pa je visoka 96 m.

Mogočno poslopje sem si od vseh strani ogledal, nato pa krenil proti baziliki sv. Stefana. Če je kronanjska cerkev najlepša cerkev Budimpešte, je pa cerkev sv. Stefana najmočnejša. Je novejšega datuma, saj so z gradnjo bazilike začeli na kraju, kjer je stala manjša cerkev, šele leta 1851. Ima obliko grškega križa, kupola sega prav tako kot od parlamenta 96 m visoko, slog pa je renesančni.

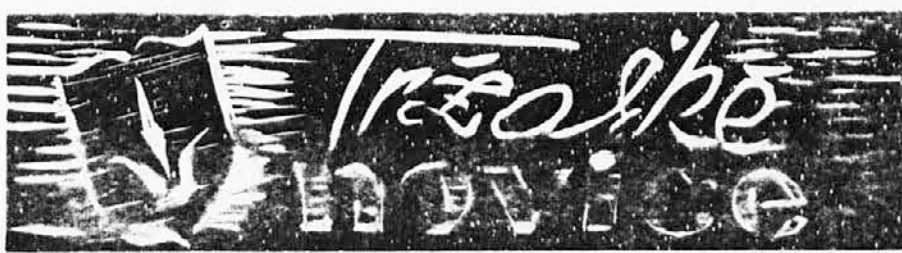
Seveda je tudi ogled tveganja zahteval svoj čas. Bil sem že kar utrujen od

vsega, kar sem videl in doživel. Sel sem si zato okrepiti telo v bližnji restavraciji, potem pa se vrnil na grič Buda, da si ogledam še kraljevsko palačo.

V KRALJEVSKI PALACI

Prvo kraljevsko palačo na hribu Buda je dal zgraditi kralj Sigismund Luksemburški (1387-1437). Kralj Matija Korvin (1458-1490) jo je še razširil in okrasil z novimi umetniškimi deli. Ko so Turki zasedli Budimpešto, so mogočno stavbo popolnoma porušili. Cesarica Marija Terezija (1740-1780) je dala kraljevski grad znova pozidati. Pa tudi to poslopje ni imelo sreče. Leta 1848 ga je upepelil požar. Tretjič je nato kraljevska palača vstala iz ruševin v letih 1894-1906. Boji med Nemci in sovjetskimi četami so jo v februarju 1945 spet močno poškodovali. Sedaj jo obnavljajo, a zelo počasi. Večji del poslopja je eno samo gradbišče. Le južni del je že dovršen. V njem je več muzejev. Najbolj zanimiv je zgodovinski, ki prikaže nastanek in razvoj madžarske države.

Do konca druge svetovne vojne je bila

Mohorjeve knjige za leto 1972 so dotiskane.

Poverjeniki za Tržaško jih lahko dvignejo v soboto 18. dec.

Za Goriško so na razpolago od ponedeljka 21. decembra.

Marijin dom v ul. Risorta

Igro »Mi fantje iz Deškega mesta« so skavti v nedeljo 5. decembra ponovili. Sicer je bila udeležba nekoliko manjša — najbrž zaradi miklavževanja tisto popoldne v raznih krajih — vendar so vsi dobro igrali. Prisotni so bili z igro zelo zadovoljni. Zdaj so igralci povabljeni že v tri kraje, da igro ponove. Vprašanje pa je, če bodo mogli iti, ker je marsikateri od igralcev za bodoče nedelje zadržan.

V petek 10. decembra smo imeli zvečer drugo versko predavanje. Govoril je glavni urednik revije »Cerkev v sedanjem svetu« p. Miha Žušek iz Ljubljane o »Duhovništvu v viharju naše dobe«. Čez 70 poslušalcev je pozorno sledilo enournemu predavanju, ki je bilo zelo zanimivo in temeljito. Predavatelj je na jasen, ne pretežak, a temeljit način razložil duhovniško službo v vsej njeni razsežnosti, upoštevajoč sklepe oktobrske škofovske sinode v Rimu. Po predavanju so poslušalci stali za mnogo vprašanja, na katera je predavatelj dal izčrpna pojasnila. Slišali smo, da bo predavanje izšlo v Ljubljani v tisku, da ga bo lahko dobil vsakdo, ki se za to vprašanje zanima.

G. pater je imel naslednjo nedeljo dopoldne duhovno obnovo za skavte in skavtince, popoldne pa za Marijino društvo. Vsi, ki so se duhovne obnove udeležili, so slišali odlične govore. Zato bi bilo prav, da bi takšne prilagoditve izrabili še drugi, ki niso prišli. Prihodnja duhovna obnova bo v nedeljo 9. januarja.

Versko predavanje bo zopet v petek 7. januarja ob 20. uri. Govoril bo dr. Franc Pergant iz Londona o temi: »O "mitih" v svetem pismu«. V petek 28. januarja pa bo predaval g. Rafko Lešnjak iz Ljubljane o »Pravičnosti v svetu«.

Odobritev proračunov za leto 1972

Repentabor. Občinski svet te občine je že prve dni decembra razpravljal in potrdil proračun za leto 1972. Predvidenih je 44 milijonov lir dejanskih stroškov, izdatkov pa preko 72 milijonov. Primanjkljaj okrog 19 milijonov bo občina križala s prispevkom vladnega komisarja (10 milijonov) ter z najetjem posojila (9 milijonov).

Proračun so odobrili svetovalci Slovenske skupnosti, ki to občino upravljajo. Med drugim so namenili znatno vsoto za kulturno-prosvetne namene (700.000 lir). Proti sta glasovala svetovalca KPI in PSI.

Devín-Nabrežina. Tudi nabrežinski občinski svet je že odobril proračun za 1972, ki med drugim vsebuje visoke postavke za javna dela ter posege na drugih področjih, zlasti na prosvetnem. Primanjkljaj v višini 123 milijonov misli občina kriti s prispevkom iz vladnega Sklada za Trst (20 milijonov) ter s posojilom (103 milijone). Za proračun so glasovali svetovalci leve sredine (Slovenska skupnost, PSI, KD in PSDI), proti pa komunisti iz nepričljivih razlogov.

Dolina. Proračun za občino Dolina pred-

Miklavževanje v Barkovljah

Kot običajno sta Slovenski mladinski krožek in barkovljanska mladina tudi letos pripravila miklavževanje. Po kratkih uvodnih besedah barkovljanskega župnika g. Zupančiča so kot prvi nastopili učenci 5. razreda barkovljanske osnovne šole in podali prizorček o pripravi paketa »s čudnimi rečmi«.

Nato so v daljši igri nastopili člani Mladinskega krožka ter prepričljivo in doživeto podali igro v nabito polni dvorani. Igro je sestavil Igor Sancin, kateremu gre vsa pohvala, saj obravnava igra preč so-doben socialni problem: razlika med revnimi in bogatimi otroci.

Nato je prišel sv. Miklavž in angeli so mu povedali, da so osnovnošolski otroci pridni in marljivi, zato je povabil na oder posamezne razrede, ki so mu deklamirali nekaj poezij iz naše književnosti. Na koncu pa so nastopili še vsi učenci in pod vodstvom Nade Martelanc zapeli nekaj narodnih motivov. Sledilo je skoraj dveurno obdarovanje otrok.

Take prireditve so pozitivne v kolikor posredujejo starejši in mlajši generaciji nekaj vedrih in nepozabnih trenutkov ter istočasno utrjujejo narodno zavest. b. s.

Predavanje v Slov. kult. klubu

V soboto 11. decembra je v Slovenskem kulturnem klubu v Trstu predaval prof. Martin Jevnikar o temi »Slovenska zdomska literatura«. Naslednjo soboto, to je 18. decembra, bo na vrsti božični večer. Vabljeni.

Tudi v Slovenskem kulturnem klubu v Trstu so imeli miklavževanje in sicer v soboto 4. decembra. Udeležba je bila kar zadovoljiva, vzdušje pa zelo prijetno.

Avtomatiska telefonska povezava med Trstom in Koprom

Od 11. decembra deluje avtomatska telefonska povezava med koprskim in tržaškim omrežjem. S tem je bil napravljen pomemben korak v okviru hitrih komunikacijskih zvez med obema obsejnima področjema. Zaenkrat je ta vrsta povezave omejena na Koper, Izolo in Piran in njihovo neposredno okolico, v naslednjem obdobju pa se bo avtomatska povezava raztegnila še na področje Sežane, Buj in Umaga.

Pravkar vzpostavljena avtomatska telefonska povezava omogoča 12 pogovorov hkrati med Trstom in Koprom poleg drugih petih ročnih zvez. Število pogovorov se bo večalo vzporedno z zahtevami prometa do 120 pogovorov hkrati. Karakteristična številka za klicanje iz Trsta je 063866, iz Kopra pa 001. Tarifa za triminutni razgovor je enaka kot za notranji promet do razdalje 30 kilometrov.

Opevska mladina

Vse prepogosto mi, starejši, obsojamo današnjo mladino, ali pa ji vsaj ne priznamo tiste važnosti, ki jo ima v družbenem dogajanju.

Vse preradi pozabljam, da je doprinos mladine k reševanju različnih socialnih problemov prav tako bistveno potreben, kakor je nujen pritok sveže vode potokov v jezero, da se to ne spremeni v kužno mlako. Mladina lahko odločilno rešuje našo družbo.

To se je zgodilo pri nas, na Opčinah, ob letošnjem miklavževanju. Naša mladina je zvedela, da letos starejši nimamo na vidiku posebnega programa za Miklavža. Tedaj pa so vzeli zadevo v roke sami fantje in dekleta okrog ansambla »Taimis«. Sami so napisali izvorno besedilo za štiri prizore in jih sami zrežirali; sami so se vadili in tudi sami nastopili. Edino, kar je storil kaplan g. Franc Pohajček, je bilo, da je mladini stal ob strani kot moralna opora zaradi reda.

Zato čestitamo naši mladini in ji izrekamo svoje neizmerno veselje nad odkritjem njih vrednot in poguma.

Slovenske polnočnice v Trstu

V Rojanu, Skednju, pri Sv. Ivanu in na Kolonkovcu ob 22. uri; pri Sv. Vincenciju ob 22.30; pri Novem sv. Antonu ob 21. in pri Sv. Jakobu ob 22. uri.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 19. do 25. decembra 1971

Nedelja: 9.30 Ansambel Borisa Kovačiča. 10.50 Doktor Dolittle. 11.15 Strah v otroških očeh. 11.45 Mestece Peyton. 18.15 Navihanci iz prve klopi - nemški film.

Ponedeljek: 17.50 Kljukčeve dogodivščine. 18.30 S kamero po svetu. 20.35 I. Cankar: Lepa Vida - SNG Maribor. 21.35 Kulturne diagonale.

Torek: 17.35 Snežna kraljica. 18.30 S plesnim orkestrom JA. 19.10 O socialni patologiji. 19.30 Sodobno gospodarstvo. 20.35 Asfaltna džungla - ameriški film. 22.05 Likovni nokturmo.

Sreda: 17.45 Doktor Dolittle. 19.20 Po sledeh napredka. 21.55 Così fan tutte.

Četrtek: 17.45 Pajek Jakec. 17.55 Zapojte z nami. 18.30 Svet, v katerem živimo. 19.20 Vse življenje v letu dni. 20.35 Četrtekovi razgledi: Podjumska srečanja. 21.25 Dekameron. 22.05 Simfonični orkester.

Petek: 17.40 Skozigled 2010. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Sedem veličastnih - film.

Sobota: 16.30 Košarka Zadar: C. Zvezda. 18.30 Mali vitez - film. 20.35 Glasbena križanka. 21.35 Stan in Olio. 21.55 Oddelek S.

še danes ne morejo preboleti. Zato so se v zadnji vojni povezali s Hitlerjem, da bi deželo dobili nazaj in tudi sedaj čakajo na trenutke, da bo Brežnjev udaril s sovjetskimi četami na neubogljivo Romunijo. Morda se bo takrat spet delilo in Madžari bodo poskušali kot zvesti moskovski oprode pristaviti svoj lonček.

Zelo pomembno za Madžarsko je bilo leto 1222. Tedaj je madžarsko plemstvo izsililo od kralja Andreja II. (1205-1235) »zlato bulo«. V njej se je kralj odpovedal delu svojih pravic in jih odstopil plemičem. Od tedaj so bili knezi, grofi in baroni na Madžarskem oblikovalci notranje in zunanje politike.

MADŽARI POD TUJIMI VLADARJI

S smrtjo kralja Andreja III. (1290-1301) izumre kraljevski rod Arpadov. Zanimivo je, da ni imela Madžarska z izjemo Matije Korvina nikdar več v svoji tisočletni zgodovini kraljev madžarske krvi.

Najprej so od leta 1308 do 1387 vladali Anžuvinci francoskega porekla. Kralj Ludvik I. Veliki je postal leta 1370 tudi polj-

ski vladar. Sledil mu je Sigismund Luksemburški, ki je bil tudi češki kralj in postal leta 1433 celo rimsko-nemški cesar. Za njegovega vladanja so si veleposestniki zelo utrdili svojo moč in vpliv.

Leta 1437 se pojavi na madžarskem prestolu, sicer le za nekaj let, prvi Habsburžan in sicer Albert Avstrijski. Turška nevarnost postaja vse večja. Državnemu upravitelju Janošu Hunyadiju uspe sicer Turke premagati pri Beogradu leta 1456, a umre še isto leto v taborišču, prizadet od kuge.

Oblast prevzame kot kralj njegov sin Matija. Pod njim doživlja Madžarska svoj najvišji vzpon, kajti Matija Korvin si priključiti tudi Moravsko, Slezijo, Lužice, kasneje še Spodnjo Avstrijo, Štajersko in del Koroške. Ni čuda, da zvedo zanj tudi Slovenci, zlasti ko si je osvojil Dunaj in imel v njem do leta 1485 svojo prestolnico. Tako zelo jim je bil všeč, da so ga napravili za svojega ljudskega kralja in vkljenili v svoje legende. Zraven pa so mu dodali še kraljico Alenčico.

(se nadaljuje)

Praznik naše mladine

Tudi letos je naša mladina iskreno počastila Marijo Brezmadežno ter se ji na njen praznik 8. decembra dostojno poklonila v Katoliškem domu z lepo uspešno akademijo. Kljub sejmu sv. Andreja se je dvorana čisto napolnila, tako da mnogi niti do sedežev niso prišli.

Uvodni govor je imela visokošolka in članica Marijine družbe Marilka Koršičeva. Svoje misli je navezala na geslo mednarodnega mariološkega kongresa, ki je bil letošnje poletje v Zagrebu in se je glasilo: Marija — začetek boljšega sveta. Ker je bodočnost v rokah mladine, naj bi si zlasti ona vzela to geslo za gibalno svojega življenja. V tem pa bo uspeh le, če bo skrbno gradila svojo osebnost, pri čemer ji lahko krščanstvo s svojimi vrednotami odlično pomaga.

Sama akademija je imela dva dela. V prvem so nastopili zbori in skupine z nabornim programom, v drugem pa so bile točke s kulturnim in vzgojnim sporedom.

Prvi je nastopil pod vodstvom Marinke Lasičeve mladinski zbor iz Sovodenj, ki je zapel tri pesmi. Nato je prišel na oder zbor Marijine družbe. Pod vodstvom prof. Lojzke Bratužev je podal dve pesmi. Zelo vzgojen je bil prizorček, ki ga je pripravil vod skavtinja Rupa-Peč pod naslovom »Molitve pred bankovcem za deset tisoč lir«. Otroški prizor »Miklavž v nebesih«, kar je sv. Miklavža tako ganilo, da se je še sam prikazal na odru.

Naslednji dan se je sv. Miklavž odzval tudi vabilu goriških skavtov in ponovno s svojim prihodom razveselil vse, ki ga imajo še radi.

Na praznik Brezmadežne je minilo leto dni, kar je pri slovenski službi božji na Placuti prvič nastopil mladinski zbor iz Gorice. Danes šteje ta zbor že nad tideset mladih pevcev in pevk, ki se pod vodstvom učitelja Ivota Bolčina in ob sodelovanju s. Rafaela Saksida iz Zavoda Sv. Družine redno ob četrtkih udeležujejo pevskih vaj. Dve pevski vaji na mesec sta namenjeni cerkvenemu petju, ostale pa narodnemu. Zbor je obletnico svojega prvega nastopa v javnosti obhajal prav tako na Placuti, kjer je 8. decembra pri slovenski maši ubrano prepeval.

Jamlje

V nedeljo 5. decembra, na predvečer sv. Miklavža smo tudi mi čakali na dobrotni prihod tega svetnika. Negotovosti v zadnjih dneh ni manjkalo. Ali bo vendar blagovolil priti na naš še ne zadosti opremljeni oder? Otroci in številni odrasli smo bili polni vneta pričakovanja v naši dvoranci. Na odru pa so si z lepo pripravljeno in zanimivo igro dali toliko opraviti v izbranih vlogah sledeči pridni mladi: Rozana, Katja in Tatjana, Robert, Pavel, Ivan in Mario. Sv. Miklavž je prišel in bil kar zadovoljen. Prinesel je vsem našim otrokom polno darov in pomislite, nazadnje... še gospodu župniku. To je bilo smeha in veselja.

Za uspeli Miklavžev prihod in obdarovanje se vsi otroci in odrasli zahvaljujejo Bernardu Sobanu za njegov trud.

Begunci v taborišču na Padričah

Od leta 1966 do letošnjega septembra je več kot 24.000 tujih državljanov prosilo italijanske oblasti za politično zatočišče. Večina beguncev prihaja iz komunističnih držav, predvsem iz Madžarske, Jugoslavije in Poljske. V prvih devetih mesecih letošnje zime je bilo 22 članov sveta.

Najprej je bilo govora o novem misijonskem centru, ki naj bi dopolnil dejavnost sedanjega škofijskega misijonskega urada ter jo razširil na vse leto. Prisotni so bili mnjenja, da bi bil tak center potreben in so v tajnem glasovanju izvolili komisijo, ki naj bi dala pobudo za novi center. Od slovenskih duhovnikov je bil izvoljen dr. Kazimir Humar.

Druga točka dnevnega reda je bil razgovor o morebitni spremembi pravil duhovniškega sveta. Za to je zadolžena komisija za strukturo. Sklenjeno je bilo, da se bo v zvezi s tem sestal duhovniški svet na posebno zasedanje.

Zadnja točka programa je bila imenovanje računskih preglednikov škofijskega

upravnega urada. Od Slovencev je bil izvoljen dr. Rafko Premrl.

Ob zaključku je goriški nadškof izrazil željo, naj bi se čimprej na conskih sestankih razpravljalo o zapovedanih praznikih med tednom. Italijanska škofovska konferenca je namreč izrazila misel, da bi bilo mogoče pametno vse te praznike prenesti na nedeljo.

Prihodnje izredno zasedanje duhovniškega sveta bo v četrtek 20. januarja 1972 v novem zavodu Contavalle v Gorici.

Še dva nova doktorja na Goriškem

Pred kratkim sta na tržaški univerzi poleg Helene Knez iz Steverjana, o čemer smo že poročali, dosegla doktorski naslov še dva naša rojaka z Goriškega. Mario Lavrenčič iz Doberdoba je promoviral iz biologije, Robert Terpin iz Podgore pa iz kemije. Novima doktorjema k doseženemu življenjskemu uspehu iskreno čestitamo.

Sv. Miklavž in Brezmadežna v Gorici

V Katoliškem domu v Gorici se je prikazal sv. Miklavž kar dvakrat. Najprej je v soboto 4. t. m. popoldne obdaroval otroke. Na povabilo SKPD »Mirko Filej« iz Gorice so prišli sv. Miklavža sprejeti v Katoliški dom igralci iz Doberdoba. Zelo lepo so podali prizor »Miklavž v nebesih«, kar je sv. Miklavža tako ganilo, da se je še sam prikazal na odru.

Naslednji dan se je sv. Miklavž odzval tudi vabilu goriških skavtov in ponovno s svojim prihodom razveselil vse, ki ga imajo še radi.

Na praznik Brezmadežne je minilo leto dni, kar je pri slovenski službi božji na Placuti prvič nastopil mladinski zbor iz Gorice. Danes šteje ta zbor že nad tideset mladih pevcev in pevk, ki se pod vodstvom učitelja Ivota Bolčina in ob sodelovanju s. Rafaela Saksida iz Zavoda Sv. Družine redno ob četrtkih udeležujejo pevskih vaj. Dve pevski vaji na mesec sta namenjeni cerkvenemu petju, ostale pa narodnemu. Zbor je obletnico svojega prvega nastopa v javnosti obhajal prav tako na Placuti, kjer je 8. decembra pri slovenski maši ubrano prepeval.

Jamlje

V nedeljo 5. decembra, na predvečer sv. Miklavža smo tudi mi čakali na dobrotni prihod tega svetnika. Negotovosti v zadnjih dneh ni manjkalo. Ali bo vendar blagovolil priti na naš še ne zadosti opremljeni oder? Otroci in številni odrasli smo bili polni vneta pričakovanja v naši dvoranci. Na odru pa so si z lepo pripravljeno in zanimivo igro dali toliko opraviti v izbranih vlogah sledeči pridni mladi: Rozana, Katja in Tatjana, Robert, Pavel, Ivan in Mario. Sv. Miklavž je prišel in bil kar zadovoljen. Prinesel je vsem našim otrokom polno darov in pomislite, nazadnje... še gospodu župniku. To je bilo smeha in veselja.

Za uspeli Miklavžev prihod in obdarovanje se vsi otroci in odrasli zahvaljujejo Bernardu Sobanu za njegov trud.

Begunci v taborišču na Padričah

Od leta 1966 do letošnjega septembra je več kot 24.000 tujih državljanov prosilo italijanske oblasti za politično zatočišče. Večina beguncev prihaja iz komunističnih držav, predvsem iz Madžarske, Jugoslavije in Poljske. V prvih devetih mesecih letošnje zime je bilo 22 članov sveta.

Najprej je bilo govora o novem misijonskem centru, ki naj bi dopolnil dejavnost sedanjega škofijskega misijonskega urada ter jo razširil na vse leto. Prisotni so bili mnjenja, da bi bil tak center potreben in so v tajnem glasovanju izvolili komisijo, ki naj bi dala pobudo za novi center. Od slovenskih duhovnikov je bil izvoljen dr. Kazimir Humar.

Druga točka dnevnega reda je bil razgovor o morebitni spremembi pravil duhovniškega sveta. Za to je zadolžena komisija za strukturo. Sklenjeno je bilo, da se bo v zvezi s tem sestal duhovniški svet na posebno zasedanje.

Zadnja točka programa je bila imenovanje računskih preglednikov škofijskega

OBVESTILA

NABIRKA za naša zavoda Alojzijevišče in Zavod sv. Družine bo tudi zdaj v adventu na 4. adventno ali kvartno nedeljo pri sv. mašah v slovenskem jeziku v goriški nadškofiji. Toplo jo priporočamo.

Božična polnočnica bo kot vsako leto v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Na božič dne 25. decembra bo pri Sv. Ivanu večerna maša ob 6. uri zvečer namesto ob 7.30.

Radijska oddaja »Pod farnim zvonom cerkve sv. Ivana v Gorici« bo na božični praznik ob 19.10 in v četrtek 30. decembra ob 12.10.

Shod III. reda bo v nedeljo 19. decembra v cerkvi sv. Ivana v Gorici ob 15. uri (in ne ob 15.30).

»Trnuljčica« tudi na Goriškem. Slovensko gledališče v Trstu bo v prihodnjih dneh dvakrat nastopilo z mladinsko pravljico v treh dejanjih »Trnuljčica« in sicer v Katoliškem domu v Gorici v soboto 18. t. m. ob 10. in 16. uri.

Roditeljski sestanek. Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici, ul. Randaccio 10, sporoča, da se bo vršil v petek 17. decembra ob 18. uri v šolskih prostorih roditeljski sestanek. Vabljeni so starši in njihovi namestniki.

SKPD »F. B. Sedej« iz Steverjana vabi na redni občni zbor, ki bo v petek 17. t. m. ob 20.30 v župnijskem domu. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Orgelski koncert. V nedeljo 26. decembra, na praznik sv. Stefana, bo v Trstu ob 17. uri v cerkvi brezmadežnega Srca Marijinega v ul. Anastasio (blizu kolodvoza) orgelski koncert. Božične skladbe Murschhauserja, Bacha, Francka, Duprea in Messiaena bo izvajal mojster Hubert Bergant.

Gostovanje iz Ljubljane. V nedeljo 19. decembra ob 16.30 bosta nastopila v Kulturnem domu v Trstu zbor in orkester »Consortium musicum« iz Ljubljane ter izvajala Händlov oratorij za soli, zbor in orkester »Mesijus«. Rezervacija in prodaja vstopnic je v pisarni Glasbene Matice (ul. R. Manna 29, tel. 418605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Oddaje na Radiu Vatikan. Slovenske oddaje so ob nedeljah, tokih, petkih in sobotah ob 19. uri na kratkih valovih 48,47, 41,38, 31,10 ter na srednjem valu 196, oziroma na frekvencah 6,190, 7,35, 9,645 in 1,529 kilohercev. Radio Vatikan ima tudi posebno oddajo za slovenske bolnike in sicer vsako tretjo nedeljo v mesecu. Oporozite svoje bolnike na oddajo, ki jim bo v veliko tolažbo in oporo.

Božične plošče. V župnih cerkvah na Tržaškem in Goriškem si lahko nabavite plošče s starimi božičnimi pesmimi, ki jih izvajajo Slovenski madrigalisti pod vodstvom Janeza Boleta.

ZA KMETOVALCE

Nove ugodnosti za donosnejše kulture

Deželna uprava zboljšala zakon št. 29 iz leta 1967 o donosnejših kulturah. Novi zakon št. 44 iz letošnjega leta prinaša večje prispevke za gričevnate in gorate predele. Prvotno je zakon določal 50% prispevka v zelenjadarstvu in sadjarstvu za postavitev nepremičnih ali premičnih naprav za siljenje ter zaščito rastlin, za nakup sterilizacijskih naprav in malih pogonskih ter obdelovalnih strojev, naprav za uničevanje rastlinskih zajedavcev; za ureditev zemljišč in opornih zidov ter namakalnih naprav. Po novem zakonu pa je za te primere predvideno v goratih predelih do 70% prispevkov za združene in do 60% prispevka za posamezne kmete.

Isti zakon določa prispevke do 70% za naprave, ki so potrebne za zagotovitev, skladiščenje, predelavo in vnovčenje sadnega, zelenjavnega in cvetličnega pridelka tudi če gre le za povečanje ali posodobljenje obstoječih ali za nakup novih naprav. V goratih predelih je za takšne pobe predvideno do 90% prispevka.

Prispevki za zboljšanje in preureditev kmečkih posestev

Deželna uprava je s svojim zakonom povečala prispevke na 98% za vsa dela, ki zadevajo preureditev zemljišč in zboljšanja kot je namakanje z namenom, da se poveča pridelek. Enak prispevek 98% nudi za gradnjo ali obnovo poljskih cest, napeljavo vode in elektrike vključno transformatorske celice, električne stroje, omrežja in napeljavo za pogon električnih motorjev v kmetijstvu in gospodinjstvu, za napeljavo električne razsvetljave v kmečke hiše na samotni ali v zaselkih. Nove ugodnosti bodo zato zelo dobrodošle v zaostalih krajih.

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 19. do 25. decembra 1971

Nedelja: 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 11.15 N. Kraigherjeva: »Nina na Cejlonu«. Mladinska zgodba. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo z zabavnimi glasbi. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.45 Miniaturni koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 A. Strindberg: »Smrti ples«. Drama. 19.30 Bednarik: »Pratikus«. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Ljudske pesmi.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 18.50 Slavni dirigenti. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.40 Zbor »Tartini« iz Trsta. 21.00 Oliviero Honoré Bianchi: »Glas iz za sončnih pegic«. 21.20 Orkester proti orkestru. 21.45 Slov. solisti.

Torek: 11.35 Soplek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Pesniški svet S. Kosoveca. 19.20 Otroci pojo. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Pesmi in plesi iz Argentine. 20.30 Britten: »Noctova barka«, op. 59.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole (ponovitev). 19.10 Higiena in zdravje. 19.40 Moški zbor »V. Mirk« s Proseka in Kontovola. 20.30 Simf. koncert.

Četrtek: 11.35 Soplek slovenskih pesmi. 12.10 Kulturni odmevi. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Pisani balončki, rad. tednik za najmlajše. 19.45 Zbor »H. Schütz«. 20.30 M. Ceti: »Odjek sanj«. Drama. 21.55 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Soplek slovenskih pesmi. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Slovenski narečni dokumenti (12) Pesmi Atilija Kralja. 19.40 Moški vokalni kvartet »Zvonček«. 20.30 Gospodarstvo in delo. 21.00 »Zvonovi naših cerkva oznanjajo Sveti večer«. 22.00 Koncert božičnih pesmi zruženih pevskih zborov v Trstu pod Banovim vodstvom v Trstu dne 10. januarja 1971. 23.30 Božič v svetu. 24.00 Prenos polnočnice.

Sobota: 8.30 Slovenske božične ljudske pesmi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.00 Bugamelli: La notte santa, za zbor, recitatorja in orkester. 11.20 Per tot: »Pig, Peg in čokoladna torta«. Otroška igra. 12.00 Opoldanski koncert. 15.30 »Naš božič«. Enodejanka. Izvaja prosvetno društvo »Rečan« iz Ljes. 16.10 Božične pesmi domačih skladateljev. 18.00 V. Beličič: »Luč v nas«. 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Pod farnim zvonom cerkve sv. Ivana v Gorici. 20.30 Teden v Italiji. 21.00 M. Mahnič: »Eno dete je rojeno«. Božična igra. 22.25 Božične harmonije.

BOŽIČNA IN NOVOLETNA ŠTEVILKA našega lista bosta zaradi bližine praznikov izšli en dan prej kot običajno, tj. v sredo 22. in v sredo 29. decembra. Božična številka bo imela osem strani. Vabimo podjetja in ustanove, da izrazijo svoja voščila v tej številki. Paginacija bo 20. in 21. decembra. Prosimo dopisnike in oglaševalce, da pravočasno pošljejo svoje prispevke.

Ravnateljstvo državnega učiteljskega »A. M. Slomšek« v TRSTU obvešča absolvente učiteljskega študija, da bo tudi letos poseben dopolnilni tečaj, ki bo omogočal vpis na vse fakultete. Tečaj bo trajal od 15. decembra letos do 15. junija 1972. Zaključni kolokvij bo od 1. do 19. septembra 1972. Prošnje sprejema ravnateljstvo.

V nedeljo 19. decembra ob 16. uri bo v Katoliškem domu v Gorici kulturni večer. Prof. dr. Tone Požar iz Vipave bo predaval in kazal skioptične slike, ki jih je posnel ob svojem obisku.

MOSKVE IN DRUGIH KRAJEV V RUSIJI

K obilni udeležbi na to zanimivo predavanje vabi SKPD »Mirko Filej« iz Gorice, ki je kulturni večer pripravilo.

ŠPORT

Odbojka. Naraščajniki (Ragazzi) Olympije so zadnji tekmi pokrajinske faze odigrali na praznik Brezmadežne v Vidmu. Premagali so moštvo PAV-a z 2:0 (15:12, 15:12), izgubili pa proti ekipi CSI Friuli z 1:2 (15:8, 8:15, 9:15). Čeprav se niso uvrstili na prvo mesto, so vseeno uvrščeni v deželno fazo, ker so edina naraščajniška ekipa iz goriške pokrajine (in torej avtomatično prvi).

Mladinci (Juniore) pa so preteklo soboto v Gorici premagali moštvo PAV-a s 3:0 (15:6, 15:3, 15:9). Njihovo pokrajinsko prvenstvo se nadaljuje in prihodnja tekma bo v soboto v gorici proti Rimatorio Reanese.

Prvenstvo »Serie D« se bo začelo v nedeljo 9. januarja. Ni pa še znano, s katerimi moštvi se bodo »olympijci« merili, to se pravi, kako daleč bodo morali hoditi igrati. Vsekakor obsega skupina Olympije osem moštvev; od teh so nekatera iz naše dežele, ostala pa bodo ali iz Trenta ali iz Vicenze ali iz Padove ali iz Belluna. To prvenstvo bo torej zelo zahtevno, tako tehnično kot finančno!

Društvo izobražencev v Trstu vabi na redni sestanek, ki bo v ponedeljek 20. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih, ul. Donizetti 3. Govoril bo župnik Vilko Zerkal, ki bo podal nekaj božičnih misli.

DAROVI

Namesto cvetja na grob pok. Marjete Koršič darujeta za Alojzijevišče Zeljka Simič 5.000, N. N. iz Gorice pa 3.000 lir.

Družina Koshuta iz Gorice daruje po 5.000 lir za Alojzijevišče, za Katoliški dom, za Zavod sv. Družine in za gradnjo novega zavoda.

A. T. iz Gorice daruje po 5.000 lir za Zavod sv. Družine, za Alojzijevišče in Katoliški dom.

Za Marijin dom v Rojanu: S. E. 10.000 lir.

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: M. C. 10.000; S. S. 6.000; E. V. 5.000; Edvard Krapež 5.000; D. P. 5.000 lir.

Za Marijanišče na Opčmah: Ilcena Kopčavar — volilo pok. učiteljice Josipine Posega, 10.000; Milvia Furlan, Praprotno, 10.000 lir.

Za prizidek teol. fakultete v Ljubljani: Z. Fr. v počastitev pok. dr. Jakoba Ukmarja 2.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

SKPD »MIRKO FILEJ« V GORICI vabi na

ORGELSKI KONCERT

ki ga bo imel prof. Hubert Bergant v ponedeljek 20. decembra ob 20.30 v goriški stolnici. S svojimi deli bodo zastopani naslednji skladatelji: J. Tite-louze, D. Buxtehude, J. S. Bach, C. Franck, O. Messiaen ter M. Kabelač. Vstop prost.

OGLESI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Solska mladina iz Štandreža priredi v župnijski dvorani v četrtek 23. decembra ob 20. uri

božičnico

Na sporedu bo petje, žive slike, prizori. Toplo vabljeni starši in vsi prijatelji mladine.

ZAHVALA

Ob smrti drage tete

Margerite Koršič

se iskreno zahvaljujemo gg. duhovnikom, posebno g. Jeričiju, ki je opravil pogrebno sv. mašo in vsem, ki so se udeležili pogreba ali nam bili na kateri koli način blizu ob tej izgubi.

Bruna Petruša, družina Koršič in ostalo sorodstvo

Gorica - Solkan, 14. decembra 1971